

класа и оние по-демократични слоеве отъ населението, които виждаха въ политическата промѣна гаранция за своето социално възраждане. Тѣзи два общественни обекта образуваха живата срѣда, върху която оперираше мисълта, словото на Каравеловъ, Левски и Христо Ботйовъ. Слѣдъ Котелъ —, Гиопца роди три сили за България, трима дѣйци, които бѣха умътъ, сърдцето, ржцѣтъ и краката на Българската революция —: Дяконътъ, синътъ на единъ Копривщенски абаджия и синътъ на Калоферския даскалъ. Намъ ни се чини, че това явление не е случайно. Да би спадало въ рамкитѣ на тая книга да хвърлимъ нѣкаква свѣтлина относно мѣстото, срѣдата и историческото врѣме, кждѣто сж се появили първитѣ български литератори, поети и публицистѣ, ние щѣхме да прокараме мисълта, че извънъ областта — по-широка или по-стѣснена, това би било за насъ една третостепенна проблема — извънъ областта, извънъ географическитѣ граници на дадена общественно-економическа структура, не е мислимо да се появи интелектъ, който да въплѣти историческитѣ идеали на епохата, не може да се отгледа сърдце, което да тупти еднакво съ пулса на врѣмето, и душа, въ която душата народна да се оглежда. Да би влизало въ задачитѣ ни сега да третираме специалната проблема за произходътъ и разволя на идеитѣ въ България, да анализираме тѣхното съдържание и социална стойность, все пакъ въ края на всѣка смѣтка ще трѣбва да потърсимъ тѣхното начало въ обективнитѣ условия, въ дадена обективна общественно-политическа срѣда; бихме рекли, че срѣда, изъ която има по-голъмъ пѣплежъ, повече ступанска енергия и по-голъмъ нагонъ да се доближи дадена жизнеспособна класа до невѣдомитѣ нѣща на единъ другъ животъ — ще създаде силни личности, значителни таланти, остри умове, които отъ фактитѣ ще създаватъ идеи, а отъ идеитѣ ще правятъ знаме за борба.